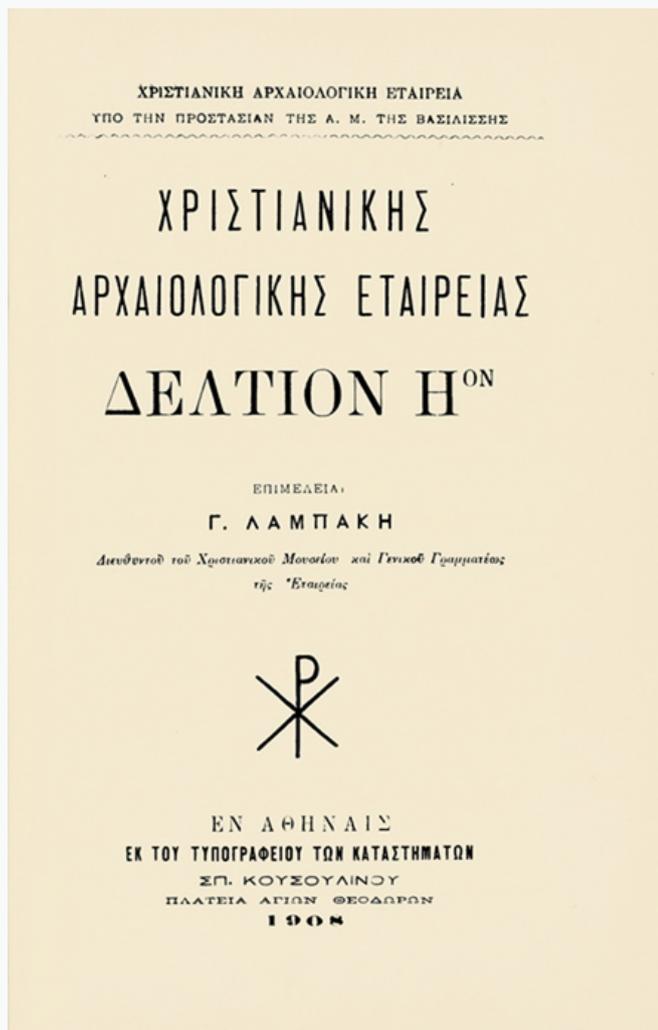

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 8 (1908)

Δελτίον ΧΑΕ 9 (1908-1909), Περίοδος Α'

Εργασίαι του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το έτος 1907

(ΧΑΕ) ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

doi: [10.12681/dchae.1641](https://doi.org/10.12681/dchae.1641)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΧΑΕ). (2013). Εργασίαι του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το έτος 1907. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 8, 76–80. <https://doi.org/10.12681/dchae.1641>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εργασίαι του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το έτος
1907

Δελτίον ΧΑΕ 9 (1908-1909), Περίοδος Α' • Σελ. 76-80

ΑΘΗΝΑ 1908-1909

ΕΡΓΑΣΙΑΙ
ΤΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1907

ΠΡΟΕΔΡΕΙΑ Α. ΠΑΠΗΟΥΔΩΦ

(Γενική Συνέλευσις τῆς Ἑταιρείας τῇ 11 Φεβρουαρίου 1908).

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1907 ἡ προσοχὴ τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας ἐστράφη κυρίως εἰς παγίωσιν ὠρισμένης προσόδου, δι' ἧς αὕτη νὰ δύναται νὰ αὐτενεργῇ καὶ νὰ ὑφίσταται.

Ἐπὶ τῶ σκοπῷ τούτῳ, προκειμένου ὅπως ἐν τῇ Βουλῇ συζητηθῇ τροποποίησις τοῦ περὶ λαχείου Στόλου—Ἀρχαιοτήτων νομοσχεδίου, τὸ Συμβούλιον δι' ἐγγράφον αὐτοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐζήτησε μικράν τινα συμμετοχὴν ὅσῃν τὸ Ὑπουργεῖον καὶ ἡ Βουλὴ ἤθελον ἐγκρίνει.

Ἀπληρόν, κύριοι, νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἐρωτηθὲν ὅπως γνωμόδοτιση, ἀπήρητησεν, ὅτι τοιαύτη αἴτησις τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας εἶναι ἀδικαιολόγητος, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ Ἀρχαιολ. Ἑταιρεία μερμινᾷ καὶ περὶ τῶν Χριστιανικῶν Ἀρχαιοτήτων, προσθέσαν ἔτι ὅτι ἡ ἀνάμιξις τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας εἶναι βλαβερὰ.

Οὐδέποτε ἡ Ἑταιρεία ἠλπιζεν ὅτι ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὅπερ ἐτάχθη ἔφορος καὶ προσιάτης τῶν τοιούτων Σωματείων, ἤθελε λάβει τοιοῦτον τροῦμα διὰ τοιαύτης ἀπαρτίσεως, μάλιστα διὰ Σωματείων, ὅπερ δωρεὰν καὶ ἄνευ

Κυβερνητικῶν ἐνταλμάτων ἐργαζόμενον, συντηρεῖ ἴδιον Μουσεῖον, δημοσιεῖ ἴδιον Δελτίον, ἀγοράζει ἀντικείμενα, κλπ.

Διὰ ταῦτα εὐθὺς τὸ Συμβούλιον ἀπέφερε πρὸς τὸν ὑπουργὸν κ. Στεφανόπουλον περὶ τοῦ ἀδικήματος τοῦτου οὗτος δέ, οἷονεὶ ἔκκληκτος καὶ ἀγνοῶν τὸ παρ' αὐτοῦ ὑπογραφὴν ἔγγραφον, ἐζήτησεν ἀπὸ τῆς Γενικῆς Ἐφορίας ἀντίγραφον αὐτοῦ, ἵνα ἴδῃ ἂν ὅντως τοιοῦτον ἔγγραφον ἐστάλη πρὸς τὸ Ἐπιτελεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Τοῦ πράγματος ἀποδειχθέντος καὶ πάλιν, ὁ ὑπουργὸς κ. Στεφανόπουλος ἐζήτησεν ὅπως υποβάλωμεν πρὸς τὸ Ἐπιτελεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐτίραν ἀναφορὰν, προκαλοῦντες οἷονεὶ νέαν γνωμοδότησιν. Ἡ Ἐταιρεία συμμορφωθείσα ἀπέστειλε τὸ ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου 1907 ἔγγραφον τοῦτο, ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο καὶ τοῦτο ὅπως μὴ, ὡς εἶπον ἡμῖν, προσβληθῆ ἢ φιλοτιμία τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν βαρέως φέρουσα τὴν ἀπὸ τοῦ Ἐπιτελείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κατενεχθεῖσαν πρὸς αὐτὴν ἔβρον ταύτην, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ Ἐταιρεία διατελεῖ ἐπὶ τὴν ἄμεσον προστάσιαν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης, συνέταξεν ἐπόμνημα (1) πρὸς τὴν Βουλὴν, ἐν ᾗ ἀναπτύσσει τὰς τέως ἐργασίας αὐτῆς καὶ ἀναφέρει τὰς κρίσεις ξένων σοφῶν περὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ὅπως ψηφισομένης τῆς τροποποιήσεως τοῦ περὶ τοῦ λαχείου Στόλου—Ἀρχαιοτήτων νομοσχεδίου, ληφθῆ ὑπ' ὄψει καὶ αὐτῆ.

Ἀνστιγῶς ὁμοῦς ἀποσυρθέντος τοῦ νομοσχεδίου οὐδὲν ἐγένετο.

Πλὴν τούτου, γνωστὸν ὅτι ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν ἀπὸ τοῦ 1905 ἐλάμβανε πρὸς ἐπίρροισιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Ἐπιτελείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἔτος δραχμὰς 5000.

Ἀνστιγῶς καὶ τὴν συνδρομὴν ταύτην ἠλάτιωσεν ὁ ὑπουργὸς κ. Στεφανόπουλος εἰς δραχμὰς 2000.

Ποῖα, κύριοι, ἔπρεπε νὰ εἶναι τὰ μέσα, δι' ὧν νὰ κατωρθοῦτο νὰ πεισθῆ ὁ ὑπουργὸς περὶ τῶν ἀδικημάτων τούτων, τὸ Συμβούλιον ἀγνοεῖ, καθ' ὅσον πάντα τὰ μέσα ἐξήντησεν ἐναποκεί-

(1) Ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Δελτίῳ Ζ', σελ. 72—86.

ται ἤδη εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν ὅπως γνωμοδοτήσῃ τί φρονεῖ περὶ τῆς συστηματικῆς πολεμικῆς ταύτης στάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πρὸς τὸ ἡμέτερον Σωματεῖον. Ἀλλὰ πλὴν τούτων, Κύριοι, τὸ Μουσεῖον ἡμῶν ὡς ἐκ τῆς πληθύσεως τῶν ἀντικειμένων περιῆλθεν εἰς τοιαύτην πύκνωσιν, ὥστε φέρει δὴν μίγδην εἰκόνας καὶ ἄμφια, χειρόγραφα καὶ μάρμαρα, ἱερὰ σκεύη καὶ ποικίλα ἄλλα ἀντικείμενα ἐπάρχουσι συσσωρευμένα, τὸ δὲ Μουσεῖον παρουσιάζει μᾶλλον εἰκόνα ἀποθήκης ἢ Μουσείου ἐν ταξινομήσει, ἢν ἄλλως ὅσον τὸ δυνατὸν τελείαν ἔχει ἡ Ἐταιρεία ἐν σχεδίῳ δελτίων, ὅπερ καὶ ἐν τῷ Διεθνῇ Ἀρχαιολογικῷ Συνεδρίῳ τῶν Ἀθηνῶν ἐπεδείχθη (¹).

Διὰ τὴν κατὰστασιν ταύτην ἡ Ἐταιρεία ἐπαπειλημένως καὶ δι' ἐγγράφων καὶ διὰ ζώσης θερμᾶς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀπηύθυνε παρακλήσεις, ὅπως χορηγηθῇ αὐτῇ ὁ μικρὸς τῷ Μουσείῳ συνεχόμενος χώρος πρὸς ἀραιοῦσιν τῶν ἀντικειμένων, ἀλλὰ μετὰ διειτνητά βάσανα, ἀναβολάς, ἐπισκέψεις καὶ συγγραφὰς νέον ἀναφορῶν, ἀμέσους καὶ ἐμμέσους εἰσηγήσεις, ὁ κ. ὑπουργὸς ἐζήτησε τὴν γνώμην τῆς Γεν. Ἐφορίας καὶ παρόντων ἡμῶν συνέστησε τὴν αἴτησιν ἡμῶν ταύτην· ἀλλ' ἡ Γενικὴ Ἐφορία κατηγορηματικῶς ἀπέρριψε καὶ τῆς Ἐταιρείας τὴν αἴτησιν καὶ τοῦ κ. ὑπουργοῦ τὴν σύστασιν!

Πέρουν, Κύριοι, ἀνεκονώσαμεν ἐμῖν περὶ τοῦ κινδύνου, ὃν διέτρεχεν ὁ ναὸς τῆς Μοῦσῆς Δαφνίου, καὶ ὅτι ἡ Ἐταιρεία ἀπέστειλεν ἐγγράφον πρὸς τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν παρακαλοῦσα ὅπως ὡς ἔχουσα αὐτὴ τὰ χρηματικὰ μέσα λάβῃ ὡς τάχιστα τὴν δέουσαν μέριμναν ἐπὲρ τῆς διασώσεως ταύτης, ὡς ἀρχικῶς ἀνέλαβε τὴν ἀληθῶς μεγάλην δαπάνην πρὸς διάσωσιν ταύτης. Ἡ Γενικὴ Ἐφορία ἀπήρτησεν ὅτι ὁ ναὸς οὐδὲν ἀπολύτως κίνδυνον διατρέχει. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐταιρεία εἶχεν ἀναγκασθῆναι γὰρ γνωρίζῃ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν περὶ τοῦ

(¹) Δελτ. Ζ. σελ. 55—56

ἐπαπειλοῦντος τὸ περίσεμον τοῦτο μνημεῖον κινδύνου, ἐπισυνά-
ψασα τὴν περὶ τοῦτον γνώμην τοῦ ἐγκρίτου ἀρχιτέκτονος καὶ
Συμβούλιου τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας κ. Ἀναστ. Γ. Μεταξά.

Αἱ ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς ὁμως Ἐταιρείας ἀποφασισθεῖσαι
μετὰ ταῦτα ἐπισκεναὶ τοῦ ναοῦ τῆς Μονῆς Δαφνίων ἀποδεικνύου-
σιν ὅτι ἡ Χριστ. Ἀρχ. Ἐταιρεία ἐφάνη ἀκριβῶς γνωμοδοτήσασα.

Ὅσον ἀφορᾷ περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐταιρείας καὶ τῶν
ἐνεργειῶν, ὡς κατέβαλεν ὑπὲρ ἰδρύσεως ναῶδριον ἐπὶ τῶν ξρει-
πίων τοῦ παρὰ τὸν Ἄρειον Πάγον ναοῦ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου
τοῦ Ἀρεοπαγίτου, ὅπερ καὶ τὴν Α. Μ. τὴν Βασιλίσσαν καὶ
Σελτὴν Προσιάτιδα τῆς Ἐταιρείας ἡμῶν ἠὲ χαρίστησε, ἀναφέ-
ρομεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Συμβούλιον περιμένει τὴν ἀπάντησιν τῆς Α. Σ.
τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηῶν κ. Θεοκλήτου ἀναλαβόντος περὶ
τινων σημείων τὰ μεριμνήσῃ.

Τὸ Α. Συμβούλιον ἔχον ἑπ' ὄβην τὴν ὑπ' ἀριθ. $\frac{159}{930}$ ἐγκρί-
κλιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δι' ἧς αἴτη πατρικῶς προτρέπει ὅπως
πάντα τὰ ἀχρησιὰ ἐν ταῖς Μοναῖς καὶ τοῖς Ναοῖς σκευή, ἄμφια,
ἱεραὶ εἰκόνας κλπ. ἀποστέλλωνται εἰς τὸ ἡμέτερον Μουσεῖον καὶ
πάλιν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπέστειλεν ἔγγραφον πρὸς τὴν Ἱερὰν
Σύνοδον ὅπως ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ Μουσεῖον ἡμῶν πεπαλαιω-
μένα τινα ἀντικείμενα τῆς Μονῆς Βαρναζώβης, τῆς Μονῆς
Σκιάνου καὶ τῆς Μονῆς Δουσίκου ἐν ἀχρησιᾷ εὐχρισζόμενα καὶ
ἀδίκως φθειρόμενα, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἐγένετο.

Ἔργον τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας ἐστὶ καὶ ἡ ἀποσόβησις τοῦ
κινδύνου, ὃν παρ' ὀλίγον διέτρεχον τὰ εἱρήνια τῆς ἐπὶ τῆς νησί-
δος τοῦ Ἰλισσοῦ ἀρχαιοτάτης Βασιλικῆς.

Ἐὐχαρίστως γνωρίζομεν ὅτι ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν, τῇ αἰτίσει τῆς
Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως
τοῦ Βορδῶ, παρέδωκε πρὸς ἔκθεσιν τὴν ἐν τῷ Μουσείῳ αὐτῆς
εἰκόνα τὴν παριστώσαν τὴν ἐν Ναυπάκτῳ ναυμαχίαν. Διὰ ταύ-
την δὲ ἀπενεμήθη τὸ χρυσοῦν μετάλλιον εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ
Μουσείου ἡμῶν.

Τὸ Συμβούλιον ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας πρὸς τὸν Δῆμον Πειραιέων διὰ τὴν ἐκ δραχ. 1000 συνδρομὴν αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταβάλλοντας τὰς συνδρομὰς αὐτῶν κ. κ. Ἐταιροῦν, ἔχοντας ἐπ' ὄψει τὸν περίσεμνον σκοπὸν τῆς Ἐταιρείας καὶ τὰς μεγάλας ἐργασίας, ἃς ἐλλείπει ἰσχυροτέρων χρηματικῶν πόρων ἢ Ἐταιρεία δυνατῶς ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιτελέσῃ.

Ἐίχομεν ἐγκληθῆ, Κύριοι, κατὰ τὴν δεκαετηρίδα τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας ἢ 25ετηρίδος νὰ εἶρῃ ἡμᾶς ἐστεγασμένους ἐν ἰδίῳ Μουσείῳ. Ἀστυχῶς εἴμεθα ἤδη εἰς τὰ πρόθυρα ταύτης ὡς ὁ Πέτρος κλυδωνιζόμενος εἰς τὰ ποικίλας τρικυμίας τῶν διωγμῶν. Τὸ ἐρχόμενον ἔτος ἢ Ἐταιρεία εἰσέρχεται εἰς τὸ 25 ἔτος τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς.

ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ἐὰν ἡ Ἐταιρεία ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν ἔχει εὐχάριστα νὰ ἀνακοινώσῃ, δούκις ἔρχεται εἰς σχέσιν μετὰ τῆς Γεν. Ἐφορίας, ἔχει ὅμως λίαν εὐχάριστα νὰ γνωρίσῃ διὰ τὸν εἰς τὸ Μουσεῖον αὐτῆς εἰσομιζόμενον πλοῦτον. Οὕτω κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1907 εἰσῆλθον ἐν τῷ Μουσείῳ ἡμῶν 592 ἀντιζείμενα καταγραφέντα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Μουσείου ἐπὶ τοὺς ἀριθ. 5888 — 6480

ἴτοι εἰσῆλθον		προῦλθον δὲ
Βιβλία καὶ ἐντυπα.....	10	Ἐξ ἀγορᾶς..... 489
Χειρόγραφα.....	1	Ἐκ δωρεᾶς τοῦ ἐν Κ/πόλει Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου..... 4
Ἐπιγράμματα.....	8	Ἐκ δωρεᾶς τοῦ πρ. Κοιν. πόλεως Οἴκ. Πατριᾶς κ. Κοινοτατίου..... 5
Ἐπιγράμματα.....	30	Ἐκ δωρεᾶς κ. Γ. Λαμπάκη..... 37
Ἐπιγράμματα.....	2	Ἐκ δωρεᾶς διαφόρων..... 57
Φωτογραμ. ἀπὸ πίνακ.	486	
Ποικίλα.....	55	
	592	592

Περὶ γύθεις κατὰ τὸ ἔτος 1907.

Ἐν Ἑλλάδι μὲν Εὐβοία, Λαμία, Βόλος, Λάρισα, Ἀζοῦλα (τὸ πρῶτον) Αἰτωλικόν, Κατοχή, Πάτραι, Ἰθόργος, Κυπαρισσία, Καλάμαι, Τρίπολις, Ναύπλιον, Κόρινθος μετὰ τῶν πέριξ.

Ἐν Ἀσίᾳ δὲ Σμύρνη, Χίος, Σάμος, Πάμπος, Νέα Ἐφεσσος, Μελοποχώριον (Βαλαντιζί), Προιράλλεις (Λέρμενιζι) Μούρσαλη, Σόκια, Πριήγη Μίλητος καὶ Ἀκκιοῖ.